

גנזי חיים

על

חנוכה

מאת תלמידי הרה"ג

רבי

מרדכי עטייה

שליט"א

חנוכה תשע"ד

אבל בשבת שעולה היא בכל עשר ספירות דז"א, צריך להקדים נר חנוכה לנר שבת כראוי לעלותה מעט מעט ממדרגה למדרגה. ואם לא השיגה ידו לנר חנוכה ונר שבת, נר שבת קודם שיותר טוב לעלותה בכל עשר ספירות ולא עד הנה"י.

פתילה

כונות הפתילה, יכוין שהיא ה"ח המתפשטים מחסד עד הוד, כל אחת כלולה מעשר, שהם בסוד טיפה שהיא י', ועשר מעשר הרי ת"ק, וכ"ה שערי בינה שבהוד, הרי פתילה.

וכשתשים הפתילה בתוך הנר, יכוין שהיא בסוד נקודת ציון. ותכוין שהיא כפופה, וכשעולה השלהבת בסוד בנימין, שהוא המעלה מ"ן.

וכשידליק הפתילה, יכוין שהיא בסוד ו' של הוד, נקודה כזה ך (בגימטריא כ"ב) ויכוין בסוד בנימין שהיא באה בסוד נצח הוד דא"ק שהיא עולה סוד חנוכה במעלת כ"ב.

שמן

כשתשים השמן, תכוין בשם ב"י"ט (בזרועו יקבץ טלאים), והוא שמן בא"ת ב"ש, ויכוין שהנקודות הם שני קמצים ושב"א, הקמצים מורים על היותו נמשך מנה"י של א"ק, ונמשך ובא בכל החמישה פרצופים א"א או"א וזו"ן (עי' בענין השלהבת עמ' 85, בסיכום). ושז"ה במנורה שנקודתה שב"א, וזה הניקוד עולה בגימטריא ב"ן יוד' ה'ה וו' ה'ה, והשם עצמו עולה **אה"ה**. וב"ן ואה"ה עולה בגימטריא ע"ג, שהוא ס"ג ועשר אותיות

יוד' ה' ואו' ה' - מספר, יוד' ה' ואו' ה' - אותיות.

עוד תכוין שחנוכה, חנ"ה כ"ו. חנ"ה בגימטריא ס"ג, להורות שבזה הרגל מאיר בו אימא עילאה.

עוד תכוין שחנוכה בגימטריא ט"פ, והוא משם טפטפ"ה. ותכוין כי שמן עולה ש"צ, ובמספר קטן עולה י"ב, הרי ב"ת, ועם י"ה של שם הנזכר עולה זי"ת, הרי שמן זית.

עוד תכוין כי שמן הוא ה' גבורות ממותקות, ושמן זה יורד מנ' שערי בינה, ומתחלקים כ"ה באימא וכ"ה בהוד.

והשמן צריך שיהיה י"א ביצים משקלו, שהוד זה היה שקוע בתוך הקלי' שמספרם י"א. ותכוין כי בצה עולה צ"ז, שהוא א"ל יהו"ה [ונלע"ד א"ל אדנ"י - נהר שלום, וצ"ע].

עוד תכוין כי בצה יש לה י"ג דרה"ם. כל אחד מהדרה"ם היא י"ו שעורות, הם ר"ה שעורות, ש- ר"ח מספר ח' הוי"ו"ת שיש בהם ל"ב אותיות שהם באים מ- א' שברישא דעתיקא, ושורשה מנצח הוד דא"ק, ונחלקת ה- א' לשני ווי"ן ויו"ד למעלה ויו"ד למטה (א), הרי ל"ב. וכשיוורדים מוצאים זה ה- א' ולוקחים מספרה ויוורדים למטה למתק הגבורות שעולים יצחק, ששורש הגבורות הם פ"ר, תוציא שורש החסדים שנתמעטו בתוך הגבורות נשאר יצחק (72 - 280 = 208 גימטריא יצחק).

ויסוד כלול בגויהו, הכולל נ' שערים, גי' י"ם, לכן נקרא על הנסים, נס י"ם. והנה נמצא, כי נ"ה נקראו נסים, לכן אומרים בחנוכה ופורים על הנסים.

מ"ב, כל הגאולות ראשונות, היו בסוד ההוד, ולכן כל השירות הם בלשון נקבה, דאיהי בהוד. ואפילו גאולת מצרים, היה על ידי בתיה בת פרעה, ולפיכך כתיב ונתת מהודך עליו. וכן גאולת סיסרא, היה על ידי דבורה ואשה יעל. וכן גאולת יוון, עפ"י בת מתתיהו, והיה אז בתיקון הוד, לפיכך הם ח' ימי חנוכה, כי הוד ספירה ח'. ופורים היה על ידי אסתר. אבל לעתיד לבא, יהיה הגאולה מצד הנצח, ולכן יהיה גאולה נצחית וקיימת, כדכתיב וגם נצח ישראל לא ישקר, וזה וזו נצחם על בגדיהם, בסוד גם את זה לעומת זה וכו':

ונקרא א"ל. יום ב', אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה, קנ"א ורבע פשוט, גימטריא אמת, ומעורר מכילא ב', הנקרא רחום. יום ג' אל"ף ה"ה יו"ד ה"א, קמ"ז ב', ורבע פשוט, גימטריא אמת, ומעורר וכו', וחנן. יום ד', אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה, קמ"ז א', ורבע פשוט וכו'. יום ה', אל"ף ה"ה יו"ד ה"י, קנ"ב ב', ורבע פשוט וכו'. יום ו', אל"ף ה"י יו"ד ה"א, קנ"ב א', ורבע וכו'. יום ז', אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה, קנ"א, ורבע וכו'. יום ח', אל"ף ה"ה יו"ד ה"א, קמ"ג, ורבע וכו'. ומעורר יום ח' כל שאר מדות וכו':

ענין על הניסים, כבר ידעת מה שכתוב בתיקונים, כי נ"ה הם ב' פקודין, דאתמר בהון פקד פקדתי, והם חנוכה ופורים, שבהם מתגלין האורות דנ"ה. והנה בנצח שם הוי"ה, ובהוד אדנ"י, הנזכר בתיקונים, והם מ"ה ואדנ"י, גי' נ"ם,

ענין השלהבת

[נהר שלום דף מ' ע"ד]

ש"ע כמנין ש"ע שהעי"ן עולה לשבעה אלפים ולשבעים. בלב"ת אש עולה ג"כ שלהבת עם ד' אותיות ע"ב עולה שלהבת כשתסיר ד' יודי"ן הם ת' נשאר משם ע"ב ל"ב הם ש"ך וי' אותיות של מלוי ע"ב וד' יודי"ן ול' במ"ק הם שבעה הרי שלהבת. ושם ס"ג עולה ג"כ שלהבת כיצד תסיר שלשה יודי"ן ואל"ף שבאמצע השם ששורש ה"א היא יו"ד נמצא שהם ד' יודין שהם ת' ונשאר ג"כ ל"ב כמו שנשאר משם ע"ב הרי תש"ך וי"ז כמו משם ע"ב הרי שלהבת. ובשם מ"ה יש ג"כ שלהבת כיצד ג' אלפין והיוד של השם הם ת' שכבר אמרנו ששורש האלפין הוא יו"ד נשאר מהשם ל"ב תחשוב בשמות הנ"ל והוא שלהבת ושם ב"ן ג"כ עולה שלהבת כשתציר הב' ההי"ן בצורת ה' הם שני יודין ויו"ד ראשונה וכללות השני ההי"ן שהיא יו"ד אחרת (שהם יודי"ן משני ההי"ן) הרי ארבע יודין הם ת' נשאר משם ב"ן ל"ב כשתחשוב מה שלקחנו שהם עשרים נשאר ל"ב תחשוב כנ"ל הרי שלהבת (ותכוין שלא להפרידה מהגחלת):

דע שיש בשלהבת ש"ת הב"ל והם במדריגה א' ביסוד דאבא אלא שההבל הוא יותר פנימי משת כי שת הוא למטה בסוד וחשופי שת וזה השלהבת יוצאת מי"ה, וזהו שלהבת י"ה. כיצד יוצא מי"ה שלהבת דע כי י"ה דמלוי כזה יו"ד ה"י תכה יו"ד בה"י הם ש' וה"י ביו"ד הם ש' עולה בגי' ת"ר והיו"ד תכה מינה ובה י' פעמים י' הם ק' וכן ה"פ ה' הם כ"ה הרי תשכ"ה וז' תיבות של ב' הכאות הרי תשל"ב וכשמתפשטים אותיות אל כשיוצאים מטיבור ז"א באור חוזר היו"ד שיוצאת תחילה היא פוגעת בה"א שיורדת אחריה ומכה שם ומתמלאים ונעשים חמשה אותיות הרי שלהבת. עוד יש בשלהבת ג' גוונים ששמים הוא זה זהרירון מיכא"ל ושורשם שהוא קס"א והג' היתרים הם הג' שמות, ואלו הם דבריא. וביצירה הם ג' פעמים גבריא"ל ע"ה שכולל אותם. ובעשיה הוא שם כפירירון ושם קס"א שג"כ כולל שם שלהבת אלו ה' שלהביות חשבונם עולה שלשת אלפים תרפ"ה והם מכופלים שהם ז' אלפים

הקדמה לסדר כוונות השלהבת

ענין הגוונים של השלהבת.

עי' בנהר שלום דף מ' סע"ד (לעיל עמ' 72), וכן סידור היר"א ח"ד עמ' 14, בענין כוונות השלהבת של חנוכה. דברים אלו סתומים מאד.

לדוגמא, הקטע בסוף דברי הנהר שלום, מאד לא מובן: "ותכנין שלא להפרידה (השלהבת) מהגחלת", והרי אין מדליקים בגחלת אלא בפתילה? וכן לא מובן מה ענין זה של ההפרדה בין הגחלת לשלהבת? בע"ה נשתדל לבאר את הדברים על פי כמה הקדמות.

שלהבת - זוהר בראשית (דף נ"א רע"א).

וז"ל:

תא חזי בשלהובא דסלקא אית תרין נהורין (דהיינו גוונים),
חד נהורא חוורא דנהיר,

וחד נהורא דאתאחיד בה אוכמא או תכלא.

ההוא נהורא חוורא, איהו לעילא וסלקא באורח מישור,

ותחותיה ההוא נהורא תכלא או אוכמא, דאיהו כורסיא לההוא חוורא,

וההוא נהורא חוורא שארי עלויה, ואתאחידו דא בדא למהוי כלא חד.

וההוא נהורא אוכמא או גוון תכלא דאיהו לתתא, הוא כורסיא דיקר לההוא חוורא, ועל דא רזא
דתכלתא.

והאי כורסיא תכלא אוכמא אתאחד במלה אחרא לאתדלקא דהוא מתתא, וההוא אתער ליה
לאתאחדא בנהורא חוורא.

ונראה שכך הוא סדר הדברים: בפתילה נאחזו אור בגוון שחור או תכלת, וגוון זה הוא למטה, והוא כסא
לגוון הלבן שמעליו.

בענין גוון תכלת או שחור, הוסיף וכתב הזוהר וז"ל:

ודא תכלא אוכמא לזמנין אתהדר סומקא.

וההוא נהורא חוורא דעליה, לא אשתני לעלמין, דהא חוורא הוא תדיר.

אבל האי תכלא אשתני לגוונים אלין, לזמנין תכלא או אוכמא, ולזמנין סומקא.

למדנו מכאן שהגוון העליון הלבן לעולם אינו משתנה, אבל גוון התכלת לפעמים הוא תכלת או שחור
או אדום.

ממשיך הזוהר:

והאי (גוון תכלא או אוכמא או סומקא) אתאחיד לתרין סטרין, אתאחיד בעלמא בההוא נהורא חוורא,

אתאחיד לתתא בההוא מלה דתחותוי דמתקנא ביה לאנהרא, ולא תאחדא ביה.

כלומר, התכלת או השחור או האדום נאחזו למעלה בגוון הלבן, ולמטה בפתילה.

ממשיך הזוהר ומבאר, שמעל האור הלבן הנ"ל, יש אור סתום, המקיף את הגוון הלבן, וז"ל:

ועל נהורא חוורא שרייא לעילא נהורא סתימא דאקיף ליה.

עוד ממשיך הזוהר ומבאר, שהגוון תכלת שחור או אדום הוא ה"א אחרונה, והגוון הלבן הוא יה"ו, וז"ל:

אמר ר' שמעון וכו', בגין כך ה"א בתראה דשמא קדישא איהו נהורא תכלא אוכמא (וסומקא),

דאתחיד ב-יה"ו, דהוא נהורא חוורא דנהיר.

סיכום בענין גזני השלהבת עפ"י הזוהר:

1. תכלא / אוכמא (וגם סומקא) - ה' אחרונה (מלכות - נפש).
2. נהורא חוורא - יה"ו (ז"א - רנ"ח).
3. נהורא סתימא דאקיף ליה (כתר - יחידה, על פי המקדש מלך).
4. מיני שלהבת - שעה"כ (דף ס"ז רע"ב, נר שבת).

ד' גוונים (שלהוביות), ב' נעלמים וב' גלויים. והם נקראים מצוה, והם כנגד ד' אותיות הוי"ה, שהרי מ"צ הם י"ה באתב"ש (ב' נעלמים), וו"ה נשארו גלויים. וזה סוד כי נר מצוה ותורה אור [ג"ר מלא (נו"ן רי"ש) ע"ה בגי' ותור"ה (617), מצו"ה מלא (מ"ם צד"י ו"ו ה"ה) ע"ה בגי' או"ר (207)].

ב' הגלויים הם כמו בזוהר, תכלא וחוורא. הג' נהורא סתימא דאקיף לה (גם כן כמו בזוהר). אבל כאן יש בחינה נוספת (נסתרת) שאין בזוהר, נשמה לנשמה.

ויש להקשות על שעה"כ, שהרי בשעה"כ הביא את דברי הזוהר הנ"ל אך אינו עולה לכאורה בקנה אחד עם הזוהר, שהרי בזוהר כתב הוי"ה בזו"ן (מגולה), לעומת שעה"כ שעשה הוי"ה בכל ארבעת הגוונים (מגולים ומכוסים). אמנם אפשר לתרץ שבזוהר מדובר על הוי"ה פרטית שבז"א (יה"ו), והנוק' היא ה' אחרונה, אך בשעה"כ דיבר על הוי"ה דכללות האצילות, שאז ז"א הוא רקו' (ולא יה"ו), בינה - ה' ראשונה, וחכמה - י'. והנוק' היא ה' אחרונה (כנ"ל בזוהר).

וכן יש לדייק עפ"י אור החמה (פירוש על הזוהר. זהו החלק השני מחיבור גדול יותר, הנקרא בשם "קריית ארבע". אור החמה נכתב ע"י מהר"א אזולאי, והשתתפו בכתיבתו מהרח"ו, מהר"א גלאנטי וכנראה שגם רבי יעקב צמח), על הזוהר הנ"ל, שכתב: נהורא סתימא הוא בינה ולא כתר. וכנראה שאין מחלוקת, שהרי מעל ז"א יש בינה ומעל רנ"ח (של ז"א) יש יחידה. ובעצם, כתר דז"א הוא מאימא - בינה.

שלהבת וחמש אשות על פי הגר"א (ספר יצירה פרק א' משנה ז').

"עשר ספירות בלימה, נעוץ סופן בתחילתן, ותחילתן בסופן, כשלהבת קשורה בגחלת".

פירש הגר"א - 5 אשות:

א. גוון תכלת שסביב הפתילה - מלכות

(חשמל מתוך האש).

ב. גוון חיוור שסביב לה - ו"ק, נקרא אש

(להבה עצמה, הצהוב).

ג. נוגה סביב האש, אינו נראה, בסתימו דעינין - בינה

(כמו בזוהר נהורא סתימא דאקיף לה, עפ"י אור החמה).

ד. הזוהר המאיר - חכמה, האור המתפשט מהשלהבת.

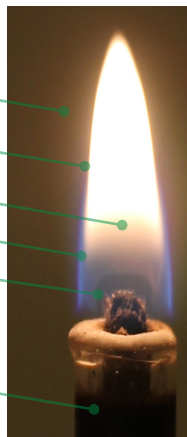
ה. היאך נאחזין בגלגל האש, גוון שחור, אינו מושג כלל.

כנגד אריך, ונקרא חושך (הכי צמוד לפתילה). השמן

בעצמו אינו בוער, אלא שהוא נהפך לגז (שקוף, חושך)

והשלהבת ניזונת מהגז, שהוא בעצם נמצא בתוך כל

- האור המתפשט חכמה אבא.
- נוגה סביב האש בינה אימא.
- צהוב (אש) ו"ק ז"א.
- תכלת (או שחור) מלכות נוק'.
- חושך (שקוף) כתר א"א.
(נעוץ סופן בתחילתו, הנוק' בא"א)
- האש היסודי (כח הבעירה) עתיק.

פנימיות השלהבת, אבל הוא ניכר רק למטה. וזה דומיה דא"א, שמבריה מן הקצה אל הקצה בכל האצי'.

והאש היסודי בעצמו, והוא שורש כל הגוונים הנ"ל וכולם קשורים בו - עתיק. ובגחלת עצמו יש בו

בחינת אש יסודי הזה, וזהו כח הבעירה - אצלנו זה השמן, ונקרא גחלת, שמכיל את כח הבעירה.

שלהבת, (ותכוין שלא תפרידה מהגחלת).

שלהבת הקשורה בגחלת (סוף נהר שלום) - פירוש הגר"א (בענין ה' אשות הנ"ל).

עפ"י דברי הגר"א הנ"ל, בענין הה' אשות ששורשם באש היסודי, דהיינו כח הבעירה, שהוא עצמו אינו האש השורפת, אלא שהאש השורפת נמשכת ממנו, וכענין השמן שבנר, והוא שורש לכל הגוונים,

שהוא כנגד עתיק.

עפ"י זה נבין את דברי הנהר שלום בסוף דרוש חנוכה: "ותכוין שלא להפרידה (השלהבת) מהגחלת". וכנ"ל שהה' גוונים הם כנגד ה' פרצופי האצילות, א"א או"א וזו"ן, ועתיק למעלה מכולם, שהוא הגחלת, שהוא שורשם, דהיינו שיכוין שלא להפריד את עתיק מפרצופי האצילות.

שלהבת הקשורה בגחלת - שער ההקדמות (דף ו' ע"ד שורה 15 מלמעלה).

וז"ל:

אבל אנו אין לנו אלא שהי' ספירות (דאצילות, שהם הכלים), יש להם מדה קצובה לכל אחת מהן כדי שתיהיה להם השגחה קצובה.

ואמנם אם ח"ו היו הי' ספירות (כלים) בלתי מתקשרים ונאחזים עם הא"ס דרך הקו וכו'.

אמנם בהיותם (הספירות) קשורים ונאחזים בו (בא"ס) דרך הקו ההוא, כשלהבת הקשורה בגחלת נזכר בפרק קמא דספר יצירה (משנה ז'), א"כ הוא (א"ס), והם (הספירות - כלים) הכל אחד, וגם הם (הספירות) בשם א"ס יקראו.

הגחלת נמשלה כאן לא"ס ב"ה, והשלהבת לספירות. הקשר הזה גורם לי' ספירות (דאצילות) להיות אחד עם אור א"ס ולהקרא גם הם בשם א"ס.

כשלהבת הקשורה בגחלת - זוהר.

דברי שער ההקדמות הם כדברי הזוה"ק דפרשת אחרי מות (דף ע' ע"א), וז"ל:

תא חזי קב"ה (הוא האין סוף ב"ה, כמ"ש במקדש מלך עפ"י מהרח"ו) אפיק עשר כתרין עטרין קדישין לעילא (י' ספירות דאצילות - מקדש מלך), דמתעטר בהו (באור מקיף), ומתלבש בהו (באור פנימי) והוא אינון ואינון הוא, כשלהובא דאחידא בגומרא (כשלהבת קשורה בגחלת), ולית תמן פרודא (כמ"ש כאן בנהר שלום).

והלשם שבו ואחלמה, בספרו הדע"ה (ח"א דף נ"ה סע"ג), הוסיף על הזוהר הנ"ל, וז"ל:

כשלהובא דאחידא בגומרא, ר"ל, באש היסודי של הגחלת שהם חד, אלא שהשלהבת הוא גיליון, וכמ"ש הגר"א בספר יצירה פ"א מ"ז, ובתיקונים.

לסיכום, ענין שלא להפריד את השלהבות מהגחלת, היינו שלא לנתק בין י' ספירות דאצילות לבין הא"ס ב"ה ח"ו, המחייבה אותם.

עפ"י זה נבין גם את ענין כוונת השם ב"י ט' (שמ"ן באתב"ש - רמ"ק, עי' לעיל בעמ' 5), בניקוד ב' קמצים ושב"א, כששמים את השמן בחנוכיה. הקמץ הראשון, רומז על היות השפע נמשך מנה"י דא"ק (מדין כתר), והוא הנותן. הקמץ השני, רומז למקבל, היינו ה' פרצופי האצילות (כנגד ה' שלהבות הנ"ל), שהם המקבלים את השפע מנה"י דא"ק, ומלבישים על נה"י דא"ק. ומתאחדים איתו, עד שנקראים כמותו כתר - שער ההקדמות הנ"ל), לכן גם המקבל בניקוד קמץ. ושורה במנור"ה שהיא בגי' שב"א.

וכן הוא בחנוכה, שהרי היוונים לא התכוונו להשמיד את עם ישראל ח"ו, כמו בפורים, אלא אמרו להם: "כתבו לכם על קרן השור אין לכם חלק באלוקי ישראל", דהיינו רצו לנתק בין הקב"ה לעם ישראל ח"ו, כלומר בין השלהבת (עם ישראל) לגחלת (הקב"ה). לכן, ענין ההדלקה בחנוכה כל כך חשוב שחייב אדם למכור את כסותו כדי לקנות שמן לחנוכה, כדי להדגיש את הרעיון של הקשר ההדוק והנצחי שיש בין הקב"ה לבין עם ישראל.

כעת נבאר את כוונות השלהבת, כמ"ש בנהר שלום דף מ' סע"ד, סידור היר"א ח"ד עמ' 14. ועי' גם ספר הליקוטים דף ע"א סע"ב, על הפסוק "שימני כחותם על לבך, כחותם על זרועך".

שלחבת א' - ש"ת הב"ל.

נהר שלום (דף מ' סע"ד ד"ה דע) * , כתב וז"ל:

דע שיש במלת שלחבת ש"ת הב"ל, והם במדרגה אחת ביסוד דאבא, אלא שהבל הוא יותר פנימי (דהיינו מעולה, בגילוי) משת, כי שת הוא למטה (במעלה, בסיתום), בסוד וחשופי שת.

על מנת להבין את דברי הנהר שלום הנ"ל, נקדים ונוכיר שהמוחין דז"א (שפע מצד אבא) מלובשים בנה"י דאבא (לבושים), וביחד הם מתלבשים בתוך המוחין דז"א (שפע מצד אימא), מלובשים בנה"י דאימא (לבוש). וכל זה נכנס בתוך הי"ס (כלים) דז"א. אם כן, בין השפע (דמצד אבא) לבין הכלים של ז"א, יש ב' כיוונים. עפ"י ע"ח, השפע אינו יכול לעבור (לבקוע) ב' כיוונים אלא מקסימום אחד. כל הבנת הסוגייה תלויה בכלל הזה. כידוע, נו"ה דאו"א מתפשטים עד סיום נו"ה דז"א. לעומת זאת, יסוד דאו"א קצר. יסוד דאימא מלובש בדעת דז"א, ועט' היסוד דאימא מסתיים בחזה דז"א. יסוד דאבא מלובש בדעת ות"ת דז"א, ועט' יסוד דאבא מלובש ביסוד ועט' היסוד דז"א. א"כ השפע של אבא (בתוך יסוד דאבא), מכוסה בב' כיוונים עד החזה דז"א (יסוד דאבא ויסוד דאימא). לכן אין כאן שום התפשטות (דרך דפנות היסודות). לעומת זאת, מהחזה ולמטה, נשאר רק כיוון אחד (יסוד דאבא, שהרי יסוד דאימא הסתיים בחזה דז"א). מכאן והלאה, השפע דאבא כבר יכול להתפשט דרך דופן היסוד דאבא (לתוך כלי ז"א, וגם לבחזין). עיי' ציור בעמוד הבא.

עפ"י זה נבין את דברי שער ההקדמות דף מ"ה סע"ב (וכן ע"ח שער הכללים, דף ט' רע"א ד"ה והנה) וז"ל:
יש ה' בחינות למושה (שהוא כנגד יסוד דאבא המלובש בז"א):

- [א] בדעת דז"א, אשר שם מתלבש היסוד דאבא (ב' כיוונים, אין התפשטות החוצה).
[ב] בשליש העליון המכוסה שבתפארת דז"א, כי שם המקום מתרחב בין ב' הזרועות, משא"כ [למעלה] בדעת. ובחינת היסוד דאבא המתפשט במקום הזה, על זה אמר: "ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלהים" (שמות ג' ו'), כי שם מקום נסתר ומכוסה (ב' כיוונים, אין התפשטות החוצה).
[ג] כשהיסוד דאבא מתפשט בשליש אמצעי [ותחתון] דתפארת דז"א, אחר צאתו וגילוי מתוך יסוד דאימא (שהסתיים בחזה דז"א). לכן יש רק כיוון אחד, יש התפשטות החוצה). ושם היתה נבואת משה רבינו, (אבל מב' הבחינות העליונות: שבדעת דז"א ושליש עליון דת"ת, לא יכל להשיג בגלל 2 הכיוונים. וכמ"ש לעיל שעל שלישי העליון של ת"ת נאמר: ויסתר משה פניו וגו', ומכל שכן שלא יכל להשיג מהבחינה הראשונה, בדעת). וזהו סוד מה שאמרנו בזוהר (שמות דף פ"ב אמצע ע"ב), כי נבואת משה מן הזכר (מיסוד אבא, וראה עוד בע"ח שער כ"ב ריש פ"ב וז"ל: אמנם בגדלות נקרא משה ע"ש יסוד דאבא ואימא גדלות, שהם קפ"ד וקס"א, שהם גימטריא מש"ה), ושאר הנביאים מן הנקבה (מיסוד אימא). והענין הוא כי משה היה מתנבא מיסוד אבא שבתוך ז"א, ושאר הנביאים מיסוד דאימא בהיותה תוך ז"א.
[ד] כש[עטרת] היסוד דאבא מתפשט תוך יסוד דז"א, וזה נקרא שת בן אדם הראשון שהוא מכלל הגלגולים של משה כנודע.

וחשופי שת, כי כשמרתים הערלה מעל היסוד [דז"א], נגלה [עטרת] היסוד [דז"א] ונחשף אורו [של עטרת היסוד של ז"א, וממילא גם של עטרת היסוד דאבא] שהיה מכוסה. והיינו אור שיוצא מדופן עטרת היסוד דאבא, לאחר כריתת הערלה, הוא הנקרא חשופי שת (חשוף, מלשון מגולה).

[ה] ההבל היוצא מפי יסוד דאבא (הולך ליעקב), דרך פי היסוד של ז"א ולחזין, שהרי יסוד דאבא מלובש תוך יסוד דז"א, וזה נקרא הבל בן אדה"ר.

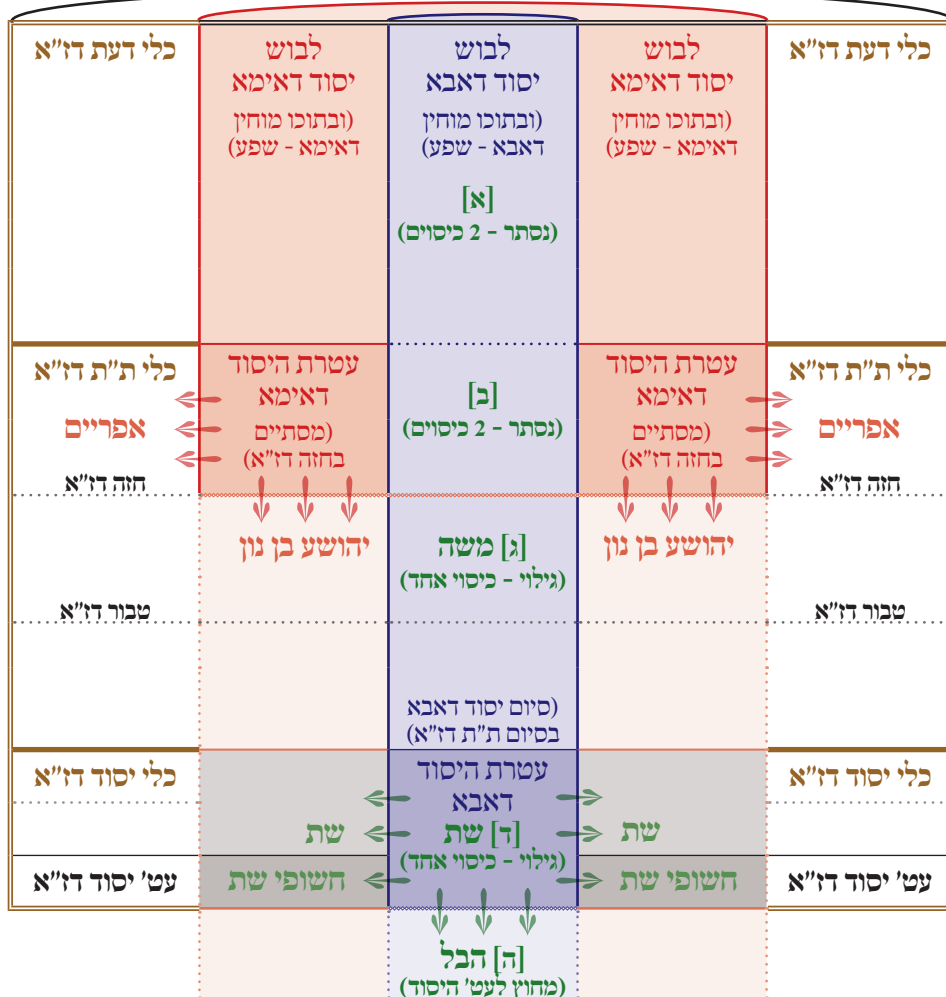
לפי זה, יש לנו כאן 4 בחינות הקשורות לעטרת היסוד: א. שת - אור היצא מדופן עטרת יסוד דאבא. ב. הבל - אור היצא מפי עטרת יסוד דאבא. וכנגדם באימא: ג. אפרים - הבל היוצא מדופן עטרת היסוד דז"א (מצד אימא). ד. יהושע בין נון - אור היצא מפי עטרת יסוד דז"א (מצד אימא).

כמו כן, יש בחינה נוספת, כלב - אור היוצא מטיבור דז"א.

* הרש"ש קיבל את הדרוש הזה כשהיה בגן עדן עם תלמידו, בשבת אחת בשנה האחרונה של חייו. לכן נקרא דרוש גן עדן.

מש"ה ר"ת: מ'שה ש'ת ה'בל, כי שלשתם בשורש אחד, דהיינו ששלשתם אחוזים ביסוד אבא. משה הוא בחינה ג', שת בחינה ד', והבל בחינה ה'.

מוחין דדתי דז"א, בתוך לבושי יסוד דאז"א, בתוך כלי דתי דז"א
(יש לראות את כל הבחינות בתור צילינדרים מקיפים אחד את השני)

כוונת שלהבת א' - שת - הבל.

הלשון בנהר שלום היא "דע..." לכאורה אין זה לשון של כוונה. א"כ יש לשאול איזה כוונה יש לעשות כאן? ע"י שער הפסוקים דף כ"ו ע"ג, על הפסוק: "וירא מלאך ה' אליו בלבת אש", משם מבואר כי משה תיקן את עצמו (שמו) וכן האות הראשונה של שת והבל (שהן בשם שלון). נשאר עדיין לתקן אותיות תב"ל (של שת והבל). במעמד הסנה, משה השלים את התיקון הזה. וזה מה שרמוז באותיות לב"ת - היינו תב"ל - שהן האותיות הנשארות מש"ת והב"ל. אלא שתיקון זה של שת והבל היה אך ורק לשעתו, בדומה למתתיהו בן יוחנן כהן גדול שתיקן את ההוד רק לח' הימים של חנוכה. לכן, בכל שנה ושנה, כמו שאנחנו מתקנים את ההוד, באותה המידה אנחנו צריכים לתקן גם את שת והבל (לכאורה בשלימותם, ולא רק אותיות תב"ל), שתיקונם היה זמני כנ"ל. זאת הכוונה שיש לנו לעשות בשלהבת הא', דהיינו לתקן את שת והבל, היוצאים מהבחינה ד' וה' של יסוד דאבא, כנ"ל.